

De beschikbaarheid en het gebruik van data in het onderwijs om klas- en schoolpraktijken bij te sturen is aan een steile opmars bezig. Onderzoek toont aan dat wanneer schoolteams aan de slag gaan met de beschikbare data en op basis hiervan beslissingen nemen, dit kan leiden tot schoolontwikkeling en verbeterde leerprestaties (Schildkamp, 2019; Lai et al., 2014). Hoewel er veel data voorhanden is, hebben leerkrachten en schoolleiders onvoldoende kennis en vaardigheden om op een effectieve manier gebruik te maken van deze data (Marsh et al., 2015). Daarnaast voelen ze zich ook niet vaardig hierin (Verhaeghe et al., 2010). Professionalisering en ondersteuning voor schoolteams is dus noodzakelijk. In de literatuur worden data coaches en lerende netwerken als strategieën naar voren geschoven. Data coaches stimuleren en ondersteunen schoolteams bij het gebruik van data om zo de eigen school- en klaspraktijk bij te sturen (Lachat et al., 2006; Marsh et al., 2015). Lerende netwerken brengen komen scholen en onderwijspartners samen, om zo expertise en kennis rond data te delen en ontwikkelen (Rincon-Gallardo & Fullan, 2016). Hoewel deze strategieën vaak worden geïmplementeerd, is het onduidelijk wat de noodzakelijke taken en competenties van data coaches zijn en hoe partners in lerende netwerken kunnen bijdragen tot het leren van leraren (Prenger et al., 2021). Expert-interviews worden opgezet om deze kenniskloof te dichten.

Deze studie bevat 14 semi-gestructureerde interviews met internationale experts. Deze werden geselecteerd op basis van hun expertise in datagebruik interventies, data coaches en lerende netwerken. Een interviewleidraad werd opgesteld op basis van een voorafgaande systematische literatuurreview. De codering en analyse van de transcripties van de interviews gebeurde in NVivo. De codes werden zowel deductief als inductief opgesteld. Ten slotte werd de intercodeur betrouwbaarheid gemeten om de validiteit en consistentie te garanderen.

De resultaten geven een antwoord op (1) de noodzakelijke competenties van een data coach en (2) hoe lerende netwerken bijdragen aan het gebruik van data.

Experts benoemden volgende noodzakelijke competenties van een datacoach: vakspecifieke kennis, datageletterdheid, interpersoonlijke vaardigheden, kennis over het leren van volwassenen, het hebben van sterke en betrouwbare relaties met het schoolteam, leiderschapsvaardigheden, nieuwsgierigheid, moed om te spreken en coachingsvaardigheden. Experts verschilden echter ook van mening. Sommige experts gaven aan dat de data coach bij voorkeur een school intern persoon is terwijl andere experts het belang van een externe data coach benadrukten.

Experts gaven verschillende redenen aan hoe partners in lerende netwerken kunnen bijdragen aan datagebruik op school verschilde. Deze worden opgedeeld in vier hoofdcategorieën: regulatie van de motivatie, delen van kennis, co-creëren van oplossingen voor problemen en het bouwen van capaciteit op grote schaal.

Deze resultaten dragen bij tot de verdieping van bestaande kennis rond twee vaak geïmplementeerde professionaliseringsstrategieën, namelijk data coaches en lerende netwerken. Beide dragen op een verschillende manier bij aan het gebruik van data in schoolteams om school- en klaspraktijken bij te sturen. Deze twee vormen van ondersteuning en begeleiding kunnen in de praktijk complementair ingezet worden. Verder onderzoek is noodzakelijk om de effectiviteit van de strategieën na te gaan en de onderliggende processen bloot te leggen.